

STUDIE

MOŽNOSTI REVITALIZACE ÚDOLNÍCH NIV HLAVNÍCH BRNĚNSKÝCH TOKŮ

zadavatel:
Statutární město Brno

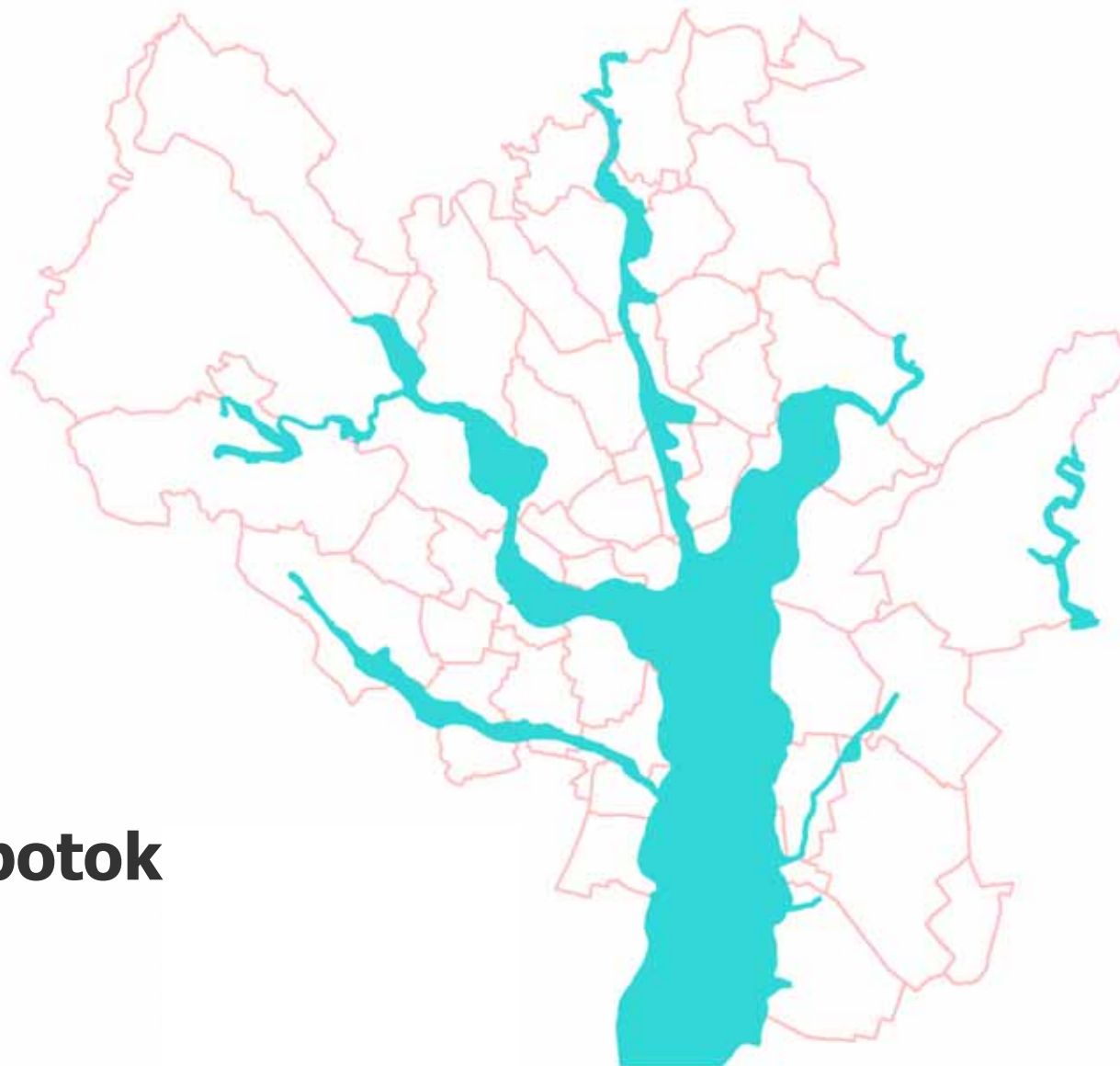
zpracovatel:
ATELIER FONTES, s.r.o.
březen 2006

MOŽNOSTI REVITALIZACE ÚDOLNÍCH NIV HLAVNÍCH BRNĚNSKÝCH TOKŮ

ROZSAH ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ A ZÁJMOVÉ TOKY:

Svratka
Svitava
Vrbovec
Leskava
Ponávka
Ivanovický potok
Říčka

Účel studie

- územně-plánovací podklad pro územní plán města Brna
- podklad při zpracování podrobnějších územně plánovacích dokumentací
- podklad k diskusi s ostatními zainteresovanými subjekty o této problematice
- podklad pro zadání dalších stupňů projektových dokumentací
- podpůrný argument při žádostech o dotaci z krajinotvorných programů MŽP a obdobných zdrojů

Požadavky **Zadání územního plánu**

- Ochrana a obnova přírodních a krajinných prvků vč. vodních toků
- Kvalita života - kvalitní obytné prostředí města
- Využití rekreačního potenciálu vodních toků a ploch
- Respektování přírodních dominant a krajinného rázu
- Revitalizace zanedbaných území
- Řešení protipovodňové ochrany
- Posílení prostupnosti města
- Respektování ÚSES

Osnova studie

1 Rozbor dotčeného území z hlediska dlouhodobých až trvalých přírodních podmínek

2 Rozbor vybraných prvků urbanizace území s důrazem na účel studie (inženýrské sítě a dopravní infrastruktura)

→ průzkumy

3 Definice nároků a požadavků skladebných prvků územního systému ekologické stability, ostatní zeleně, revitalizace koryt toků ve vazbě na protipovodňovou ochranu a sekundární funkce (měkká rekreace, nemotorová doprava, atd.) v jejich vzájemné provázanosti

4 Diferenciace území z hlediska významu pro uvedené funkce a jejich realizovatelnost s ohledem na stabilizovaná zastavěná území

➔ analýzy

5 Vymezení jednotlivých ploch pro uvedené funkce a stanovení jejich charakteristik (funkční využití, režim, regulativ)

6 Návrh revitalizačních a kompenzačních opatření

→ návrhy

MOŽNOSTI REVITALIZACE ÚDOLNÍCH NIV HLAVNÍCH BRNĚNSKÝCH TOKŮ

SEZNAM PŘÍLOH:

A.	TEXTOVÁ ČÁST	
B.	PRŮZKUMOVÉ MAPY	1: 5 000
	MANUÁL K PRŮZKUMOVÝM MAPÁM	
B.1.	VRBOVEC	
B.2.	LESKAVA	
B.3.	SVRATKA	
B.4.	SVRATKA - SVITAVA	
B.5.	SVITAVA 1	
B.6.	SVITAVA 2	
B.7.	PONÁVKA	
B.8.	IVANOVICKÝ POTOK	
B.9.	ŘÍČKA	
C.	ANALYTICKÁ SCHÉMATA	1: 25 000
D.	NÁVRHOVÉ MAPY	1: 5 000
	MANUÁL K NÁVRHOVÝM MAPÁM	
D.1.	VRBOVEC	
D.2.	LESKAVA	
D.3.	SVRATKA	
D.4.	SVRATKA - SVITAVA	
D.5.	SVITAVA 1	
D.6.	SVITAVA 2	
D.7.	PONÁVKA	
D.8.	IVANOVICKÝ POTOK	
D.9.	ŘÍČKA	

PRŮZKUMY (body 1 a 2)

- Souhrnné informace o tocích a nivách - Textová část
- Průzkumové mapy 1 : 5000
- Manuál k průzkumovým mapám (legendy, hodnocení úseků)

Přírodní podmínky

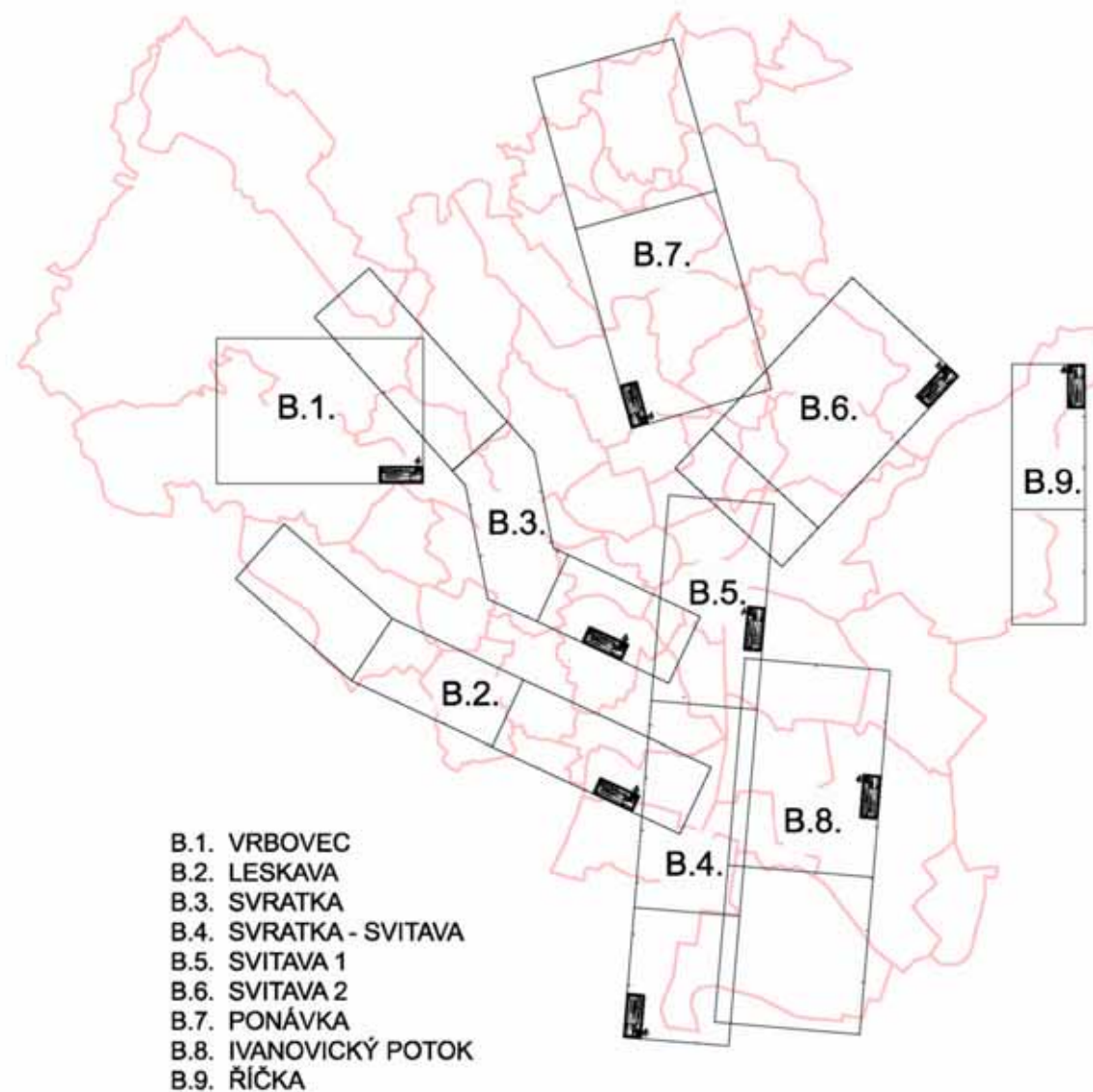
- vymezení nivy
- geologie, pedologie
- geomorfologie terénu a koryt
- klima
- hydrologické údaje
- záplavová území
- chráněná území
- biocenologie
- ÚSES
- čistota vody

Míra urbanizace nivy, stávající využití

- zástavba
- dopravní infrastruktura
- inženýrské sítě
- ochranná pásma a režimy (limity)
- zemědělské využití (závlahy, odvodnění)
- intenzita rekreačního využití
- objekty na tocích, migrační prostupnost
- historie úprav toků (vazba na morfologii)
- stav vodních toků a nároky vyplývající z legislativy

Zdroje informací

- podklady poskytnuté zadavatelem
- informace správců toků
- terénní pochůzky
- vlastní hodnocení biotechnického stavu toků
- vlastní hodnocení stavu břehových porostů

MOŽNOSTI REVITALIZACE ÚDOLNÍCH NIV HLAVNÍCH BRNĚNSKÝCH TOKŮ

KLAD PRŮZKUMOVÝCH MAP 1 : 5 000

01-158

29
STARÝ LISKOVÉ

1
BOHUN

Leskava

kmenová stoka A1
kónatýř - DN 1000

kanal xpl - DN 1200

kanal xpl - DN 1000

STL

kanal xpl - DN 600

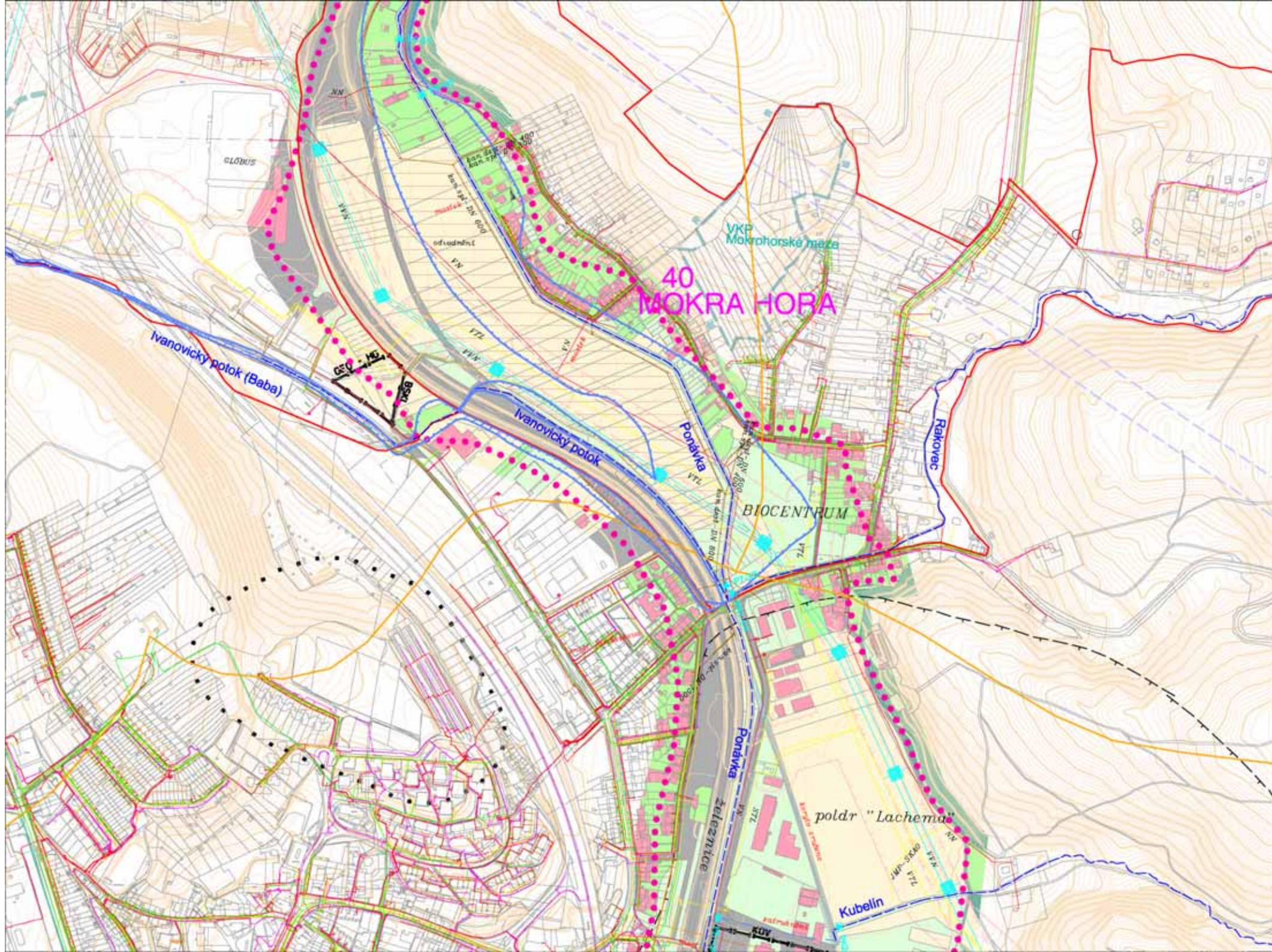
STL

kanal xpl - DN 1200

železnice

železnice

železnice

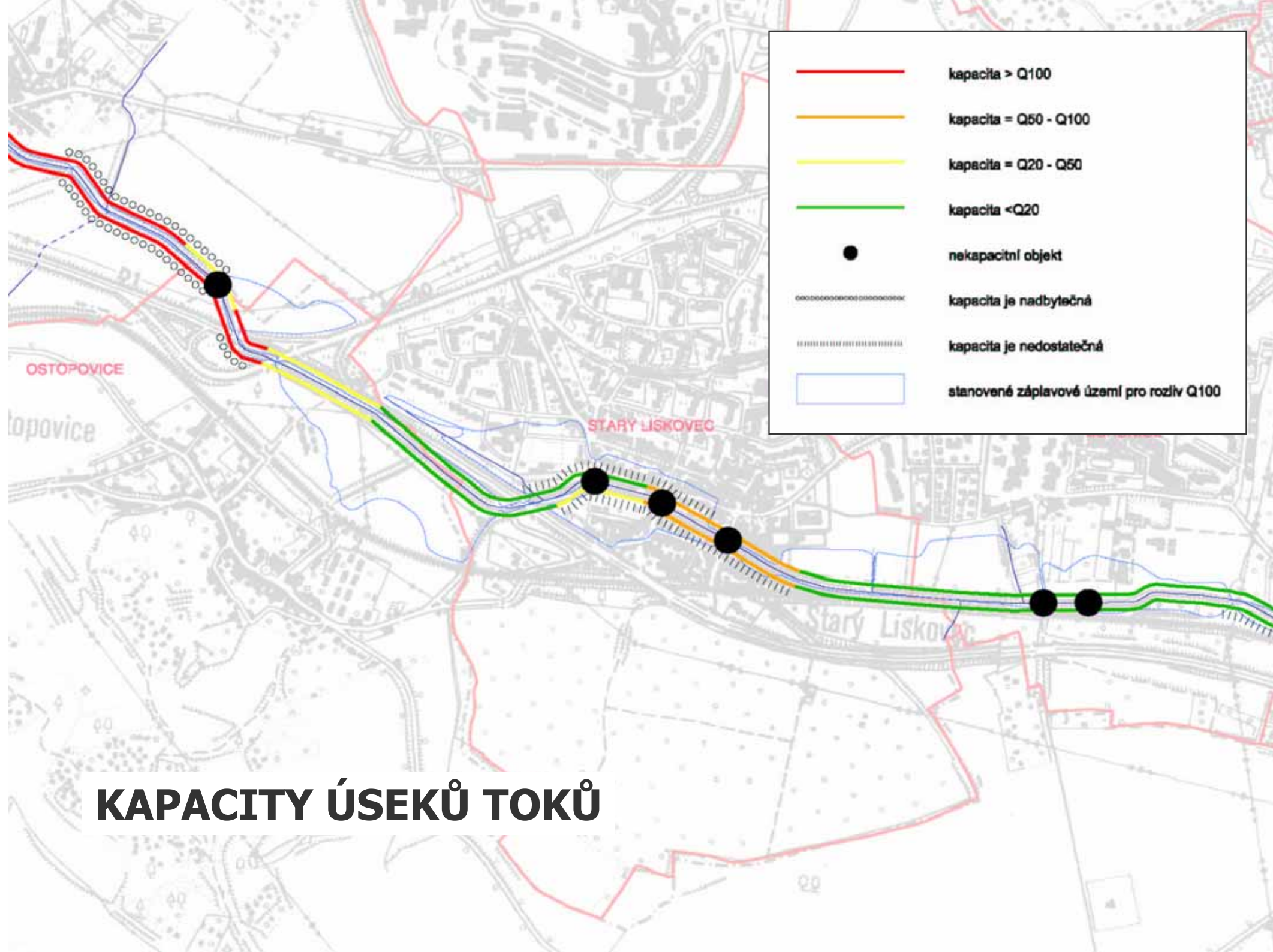

LESKAVA						
VÝKRES	tok	ozn. úseku ve výkrese	technický stav koryta	popis	břehové porosty	popis
B.2.	Leskava	L1-3/5	3	zemní koryto, zasahuje hladina Svratky	5	
B.2.	Leskava	L2-3/4	3		4	
B.2.	Leskava	L3-4/4	4	zahlobené koryto, stupně, na začátku úseku LB hrázová propust	4	
B.2.	Leskava	L4-4/2	4	železniční a dálniční mosty, zbytky opevnění	2	neprostupný porost, nálety
B.2.	Leskava	L5-4/5	4	prostup pod dálnicí - beton.koryto (zdi)	5	
B.2.	Leskava	L6-4/L5,P2	4	na začátku úseku ve dně žlabovky	5/2	na pravém břehu doprovodný porost - zahrádka a dráha
B.2.	Leskava	L7-3/1	3		1	vzrostlá alej, zahrádka
B.2.	Leskava	L8-4/5	4	zahlobené napřímené koryto, výusti dešťových kanalizací	5	na pravém břehu doprovodný porost dráhy
B.2.	Leskava	L9-3/3	3		3	
B.2.	Leskava	L10-3/4	3		4	PB - lada
B.2.	Leskava	L11-3/2	3	mělké koryto se zbytkem dlažby, prostor poldru Ostopovice	2	VKP Zakrádky
B.2.	Leskava	L12-4/3	4		3	
B.2.	Leskava	L13-4/4	4	izolovaný úsek ve "smyčce" nájezdu	4	
B.2.	Leskava	L14-3/4	3		4	zarůstání ruderály
B.2.	Leskava	L15-4/5	4	kolmé zdi, mezi zástavbou a silnicí	5	
B.2.	Leskava	L16-3/2	3		2	plocha zeleně u hřiště
B.2.	Leskava	L17-3/4	3	zemní koryto, břehy nepřístupné (plot)	4	mezi zahradami
B.2.	Leskava	L18-5/5	5	Beneše 2x1,5 m	5	
B.2.	Leskava	L19-4/4	4	upravené zemní koryto	4	
B.2.	Leskava	L20-2/1	2	široký průleh	1	průleh s porostem dřevin

ANALÝZA (body 3 a 4)

ANALYTICKÁ SCHEMATA 1 : 25 000

- Kapacity úseků toků
- ÚSES
- Možnosti revitalizace koryt
- Možnosti revitalizace niv

ANALÝZA REALIZOVATELNOSTI:

```
graph LR; A[vymezený ÚSES] --> B[je funkční]; A --> C[není funkční]; C --> D[je realizovatelný]; C --> E[není realizovatelný];
```

(bez významného zásahu do okolních stávajících staveb)

ANALÝZA REALIZOVATELNOSTI:

```
graph LR; A[vymezený ÚSES] --> B[je funkční]; A --> C[není funkční]; C --> D[je realizovatelný]; C --> E[není realizovatelný];
```

(bez významného zásahu do okolních stávajících staveb)

ANALÝZA REALIZOVATELNOSTI:

```
graph LR; A[vymezený ÚSES] --> B[je funkční]; A --> C[není funkční]; C --> D[je realizovatelný]; C --> E[není realizovatelný];
```

(bez významného zásahu do okolních stávajících staveb)

ANALÝZA REALIZOVATELNOSTI:

```
graph LR; A[vymezený ÚSES] --> B[je funkční]; A --> C[není funkční]; C --> D[je realizovatelný]; C --> E[není realizovatelný];
```

(bez významného zásahu do okolních stávajících staveb)

ANALÝZA REALIZOVATELNOSTI:

```
graph LR; A[vymezený ÚSES] --> B[je funkční]; A --> C[není funkční]; C --> D[je realizovatelný]; C --> E[není realizovatelný];
```

(bez významného zásahu do okolních stávajících staveb)

ANALÝZA REALIZOVATELNOSTI:

```
graph LR; A[vymezený ÚSES] --> B[je funkční]; A --> C[není funkční]; C --> D[je realizovatelný]; C --> E[není realizovatelný];
```

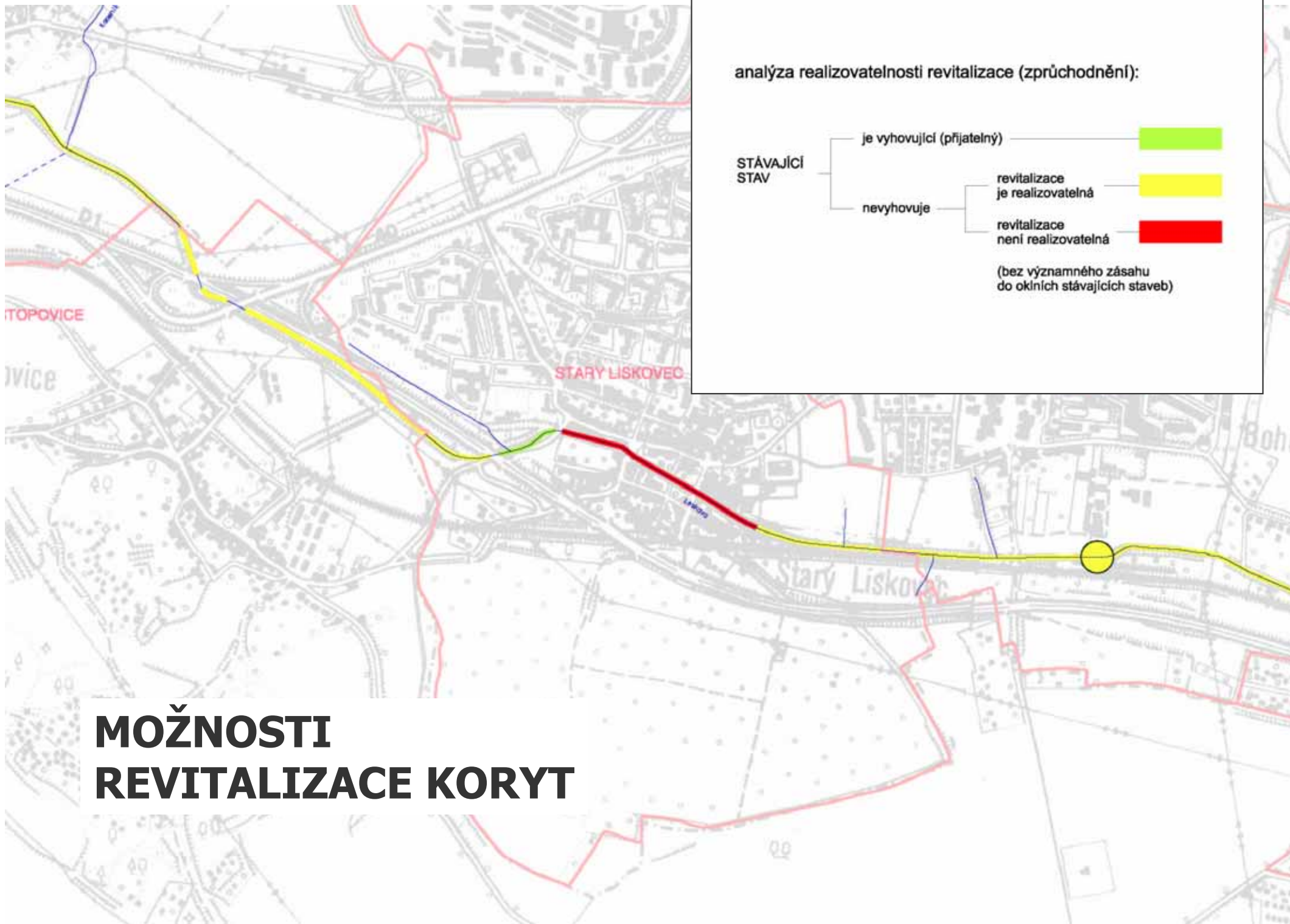
(bez významného zásahu do okolních stávajících staveb)

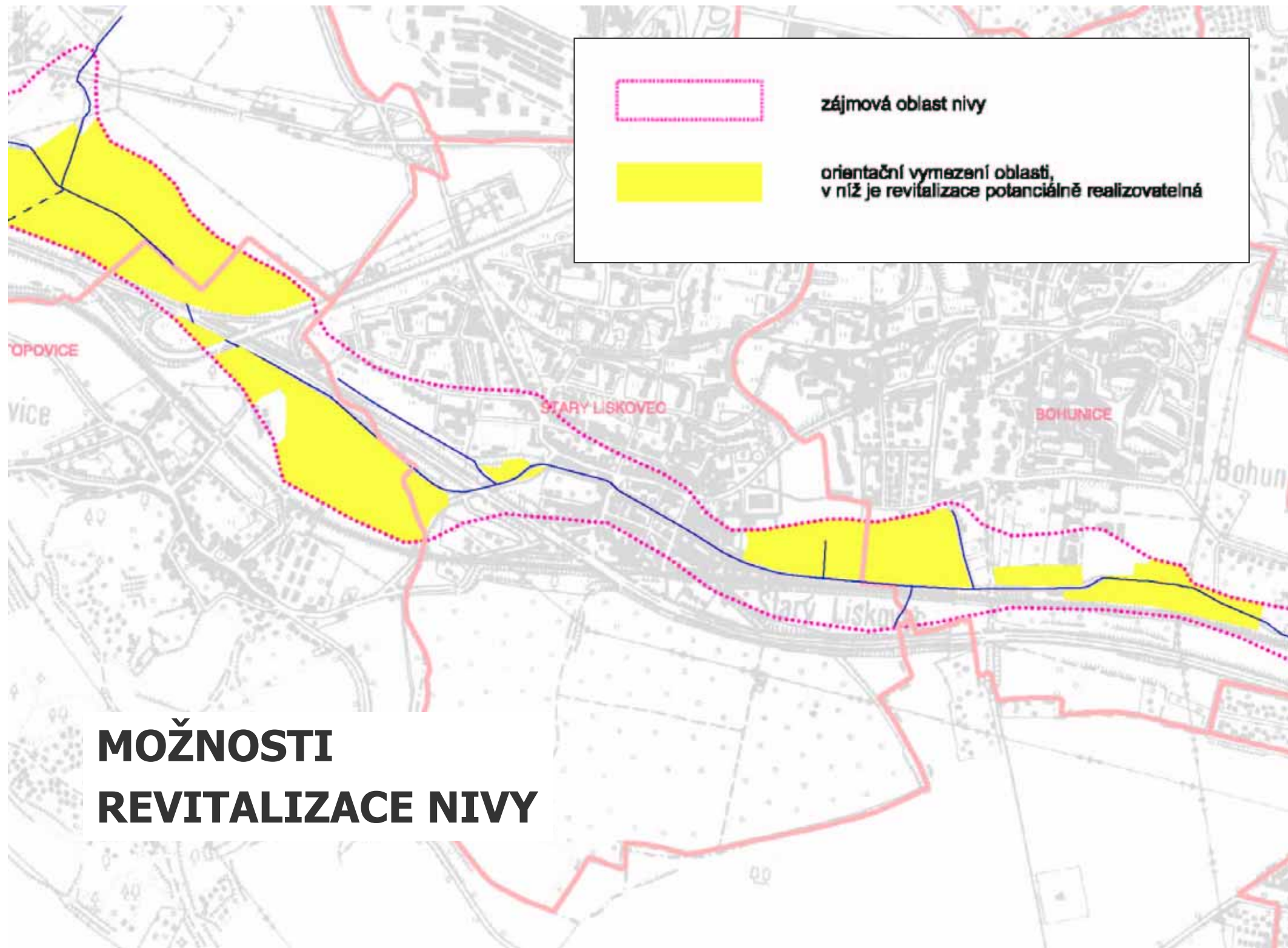
ANALÝZA REALIZOVATELNOSTI:

```
graph LR; A[vymezený ÚSES] --> B[je funkční]; A --> C[není funkční]; C --> D[je realizovatelný]; C --> E[není realizovatelný];
```

(bez významného zásahu do okolních stávajících staveb)

ÚSES

MOŽNOSTI REVITALIZACE NIVY

NÁVRHY (body 5 a 6)

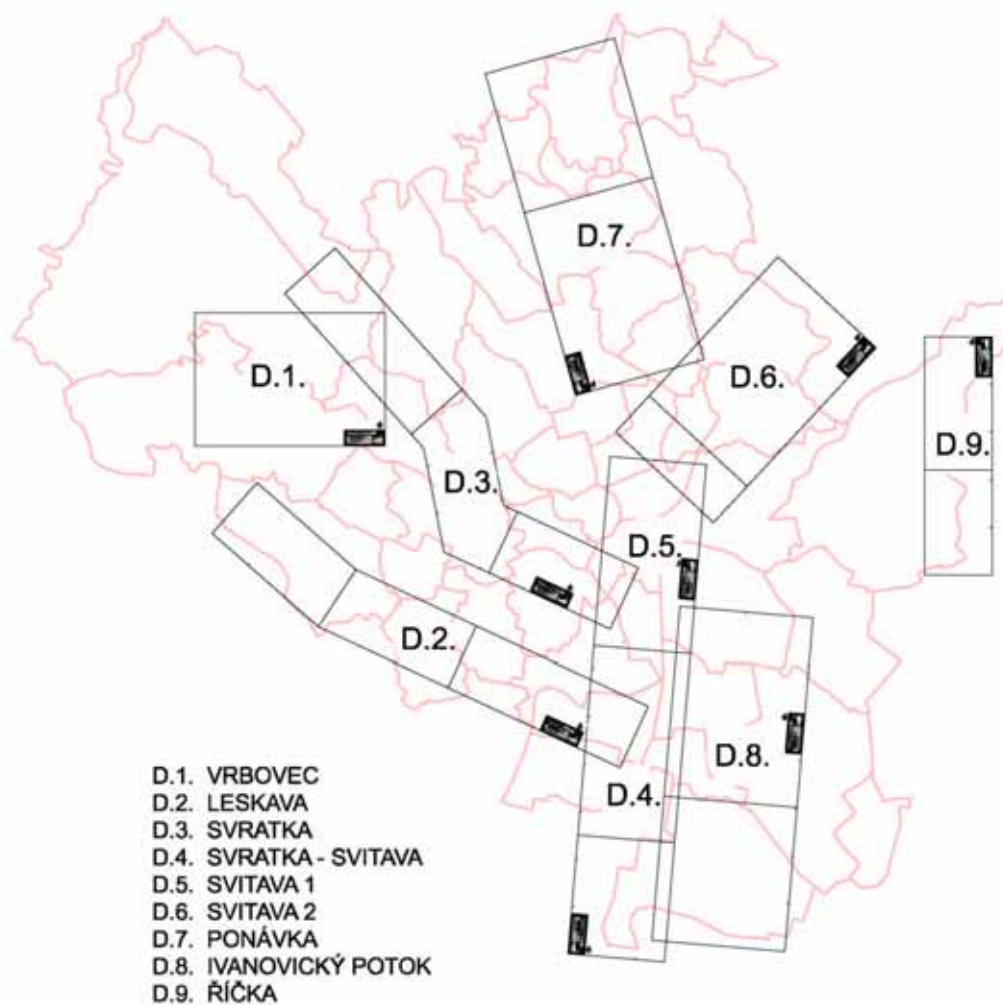
- superpozice analytických schémat ▲
pomyslný překryv kategorií ▲ návrhové úseky
- celkem 126 návrhových úseků (lokalit)
- Návrhové mapy 1 : 5000
- Manuál k návrhovým mapám (legendy, tabulky návrhů)

V návrzích zohledněno:

- KPÚ (některé katastry)
- informace o vymezení území k přestavbě (BF)
- informace o vlastnictví parcel
- informace o zpracovaných urbanistických studiích
- konzultace se sektoráři (MMB)

Cíle návrhů

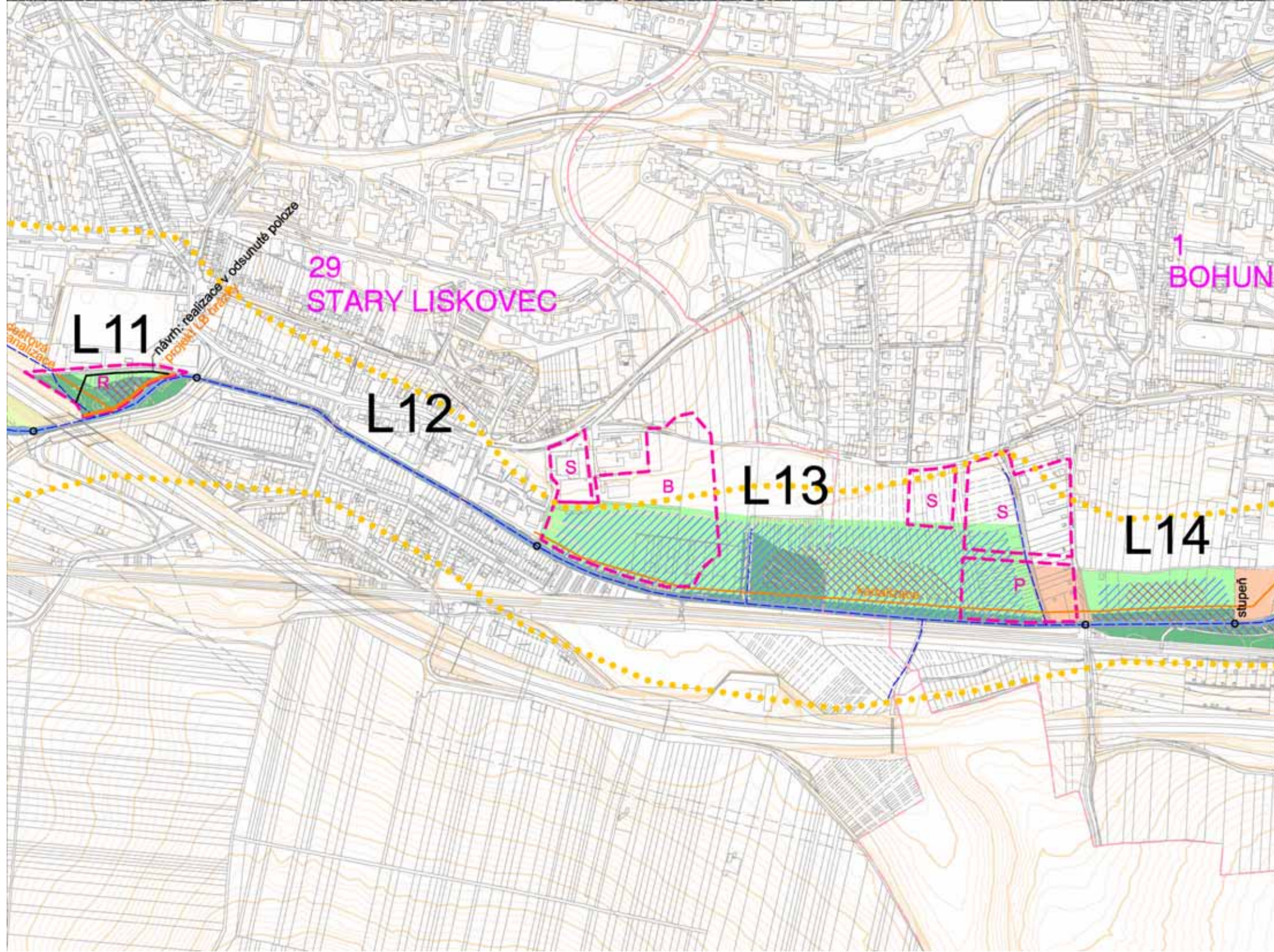
- respektování přírodních a urbanistických dominant
- respektování hodnotných stabilizovaných území
- zlepšení kvality obytného prostředí města
- posílení protipovodňové ochrany
- posílení retenčních schopností krajiny
- využití rekreačního potenciálu
- revitalizace zanedbaných ploch
- prostupnost území
- ochrana a obnova přírodních a krajinných prvků
- částečná obnova přirozené geomorfologie
- podpora rozmanitosti a ekologické stability
- zmírnění půdní eroze

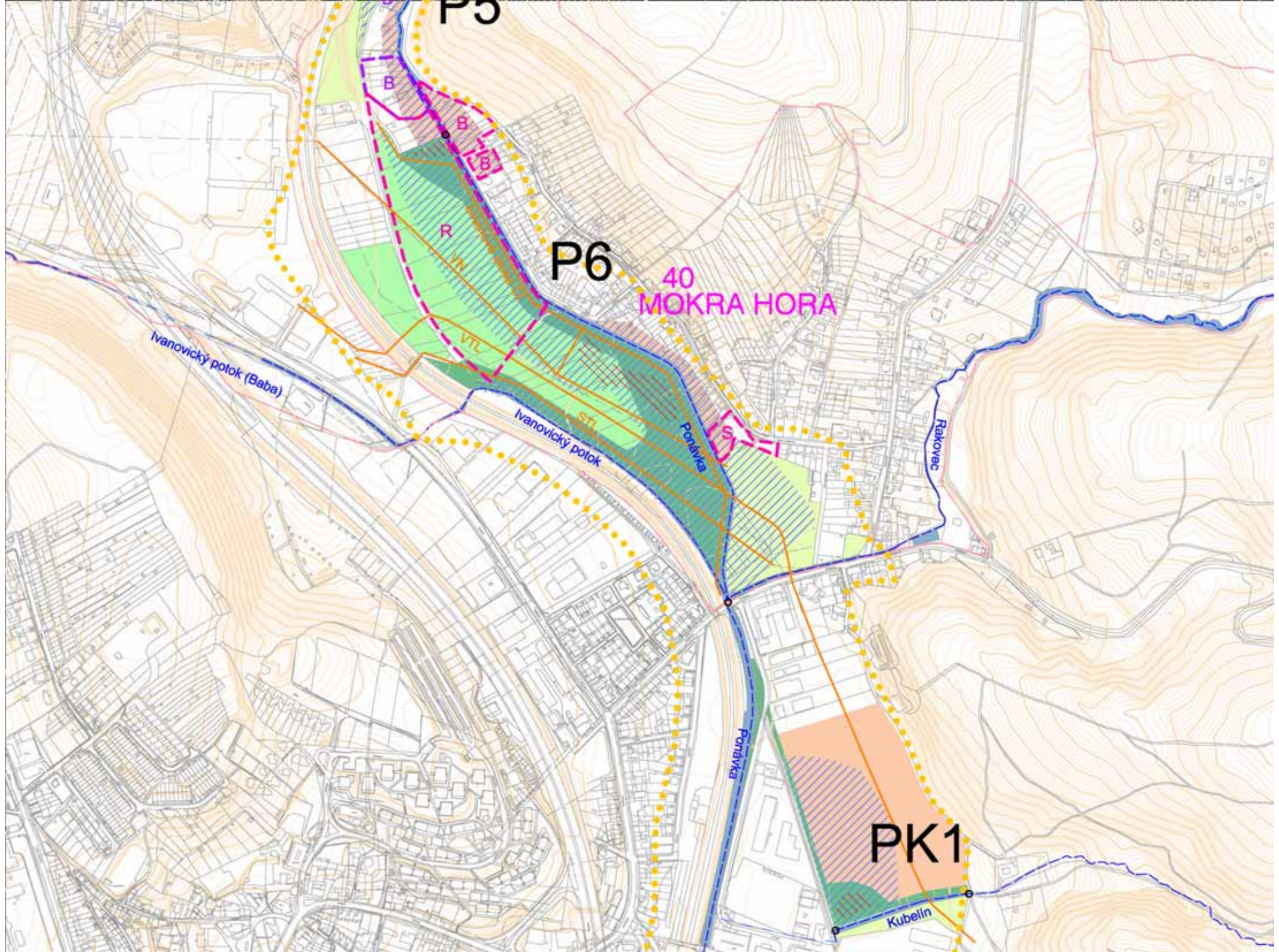

- polohopis (katastrální mapa)
- vrstevnice á 1m (5m)
- hranice k.ú.
- osy toků
- zatrubněný úsek toku
- vymezení nivy
- L2** označení návrhového úseku (plochy)
- stávající koryto toku, vodní plocha
- návrhová vodní plocha
- návrhová plocha revitalizace, charakter městské zeleně
- návrhová plocha revitalizace, charakter krajinné zeleně
- požadavek na nezastavitelnost plochy
- stávající plochy plnící funkci zeleně s požadavkem na zachování této funkce
- plocha určená k rozlivu vody
- plocha terénních úprav
- objekty významně ovlivňující řešení plochy (střety)
- střet nebo kontakt s platným územním plánem, návrhová stavební plocha
- střet nebo kontakt s platným územním plánem, stabilizovaná stavební plocha
- B** plocha bydlení
- S** smíšené plochy
- P** plochy pracovních aktivit
- O** plochy pro veřejnou vybavenost
- D** plochy pro dopravu
- R** zvláštní plochy pro rekreaci
- T** plochy pro technickou vybavenost

MOŽNOSTI REVITALIZACE ÚDOLNÍCH NIV HLAVNÍCH BRNĚNSKÝCH TOKŮ

KLAD NÁVRHOVÝCH MAP 1 : 5 000

Možnosti revitalizace údolních niv hlavních brněnských toků - návrhy a opatření						
LESKAVA						
	Hodnocení současného stavu a nároků na plochy				Návrhy	
Označení plochy	Kapacita koryta	Revitalizace koryta	Revitalizace nivy	ÚSES	Navřezaná opatření	Problémy, střety, poznámky
L 1	cca Q2 - vyhovující	stav vyhovuje	možná v souvislosti s poldrem	není vymezen	v ploše poldru/ů jsou možné mokřady, připouští se rozliv	nedořešený poldr
L 2	cca Q2 - nevyhovující	stav vyhovuje	nerealizovatelná (zástavba)	není vymezen	zkapacitnění koryta	
L 3	cca Q5 - nevyhovující	stav nevyhovuje, nerealizovatelné	nerealizovatelná (zástavba)	není vymezen	bez návrhu	garáž na zatrubnění
L 4	cca Q5 - nevyhovující	stav nevyhovuje, nerealizovatelné	nerealizovatelná (zástavba)	není vymezen	zkapacitnění mostu U Smyčky ???	
L 5	Q50 - Q100 - vyhovující	koryto přijatelné, 2 bariéry	nerealizovatelná (zástavba)	IP funkční	zprostupnění bariér - bez nároku na okolní plochy	
L 6	Q100 - vyhovující	stav nevyhovuje, 1 bariéra, okolní plochy nenárokovány	nerealizovatelná (zástavba)	IP nefunkční, náprava nerealizovatelná	zprostupnění bariéry - bez nároku na okolní plochy, revitalizace koryta ve stávající ploše	
L 7	Q100 - vyhovující	stav nevyhovuje, omezené nároky na okolní plochy	nerealizovatelná (zástavba)	není vymezen	revitalizace koryta a nejbližšího okolí	
L 8	Q100 - nadbytečná	stav nevyhovuje, nárokuje plochy	požadovaná	ve spodní části LBK + LBC, omezené funkční	revitalizace koryta, revitalizace nivy (nádrže, poldr, mokřady), výsadby, rozliv do nivy připuštěn, terénní změny připuštěny omezeně	kanalizace, vodovod, VTL, odvodňovací soustava
L 9	Q100 - nadbytečná	stav přijatelný	neúčelná	omezené funkční	bez návrhu	k.ú. Ostopovice, plocha je uzavřena v dálničním nájezdu
L 10	Q50 - Q20 - vyhovující	stav nevyhovuje	požadovaná v zátopě budoucího poldru	funkční	v ploše poldru jsou možné mokřady, připouští se rozliv	plánované zkapacitnění koryta v oblasti poldru (projekt Úprava Leskavy) je nežádoucí, zčásti k.ú. Ostopovice.
L 11	Q1 (LB) - Q50 - nevyhovující	stav nevyhovuje	požadovaná	omezené funkční	vybudování bermy, v ploše tůně, výsadby	vyústění dešťové kanalizace, plánované ohrázení na břehové hraně (projekt Úprava Leskavy) změnit na odsazený val po obvodu plochy. Střet s ÚP - návrhová plocha R.
L 12	Q10 - Q50 - nevyhovující	stav nevyhovuje	nerealizovatelná (zástavba)	nefunkční	bez návrhu, kapacita bude řešena v rámci projektu Úprava Leskavy	
L 13	Q5 - Q20 - vyhovuje	stav nevyhovuje	požadovaná	nefunkční	vybudování bermy, v ploše tůně, výsadby, připouští se rozliv	kanalizace (kmenová stoka AI) bez požadavku na přeložení, střet s územním plánem. Navrhujeme výstavbu odsunout od toku.
L 14	Q10 - vyhovuje	stav nevyhovuje	požadovaná	nefunkční	vybudování bermy, v ploše tůně, výsadby, připouští se rozliv	kanalizace (kmenová stoka AI) bez požadavku na přeložení
L 15	Q5 - Q20 - vyhovuje	stav nevyhovuje	požadovaná	částečně funkční, nevhodná druhová skladba	vybudování bermy, v ploše tůně, výsadby, připouští se rozliv	v souč. době zahrádka, převážně v osobním vlastnictví, LB plocha v užívání Střední zemědělské školy.
L 16	Q1 - vyhovuje	stav nevyhovuje	nerealizovatelná (zástavba)	nefunkční (náhradní funkci částečně plní porosty drážního tělesa)	odstranění nefunkčních zbytků opevnění (žlabovky)	
L 17	Q100 - vyhovující	stav nevyhovuje	nerealizovatelná (dopr. stavby)	nefunkční	zprostupnění bariér - bez nároku na okolní plochy	
L 18	Q5 - Q20 - vyhovuje	stav nevyhovuje	neúčelná	funkční	revitalizace koryta a nejbližšího okolí	v nivě bývalá skládka
L 19	Q2 - vyhovující	stav nevyhovuje	nerealizovatelná (zástavba)	částečně funkční, nevhodná druhová skladba	revitalizace koryta a nejbližšího okolí	
L 20	Q100 - nadbytečná	stav nevyhovuje	požadovaná	nefunkční	revitalizace koryta (snížení kapacity), revitalizace nivy (mokřady), výsadby, rozliv do nivy připuštěn (odsazené hráze), terénní změny připuštěny, zprůchodnění bariér (balvanité skluzy). Provedení cyklotrasy.	souběh s VTL (LB), pobřežní pozemky v majetku města. Střet s územním plánem (Urbanistická studie Dolní Heršpice, Přízřenice)
L 21	Q100 - Q10 (PB) - nevyhovuje	stav nevyhovuje	nerealizovatelná (zástavba)	nefunkční	zkapacitnění koryta (PB berma), výsadby, požadavek na nezastavěnost břehu.	PB soukromé parcely (zahrady), NTL (LB)
L 22	Q100 - nadbytečná	stav nevyhovuje	požadovaná	nefunkční	PB - tůně, výsadby, připouští se rozliv, LB - připouští se rozliv	

ZÁVĚRY - obecné hlavní problémy:

- nevhodné využití příbřežních zón
- vysoká míra odpřírodnění toků
- intenzivní zasíťování (kmenové stoky)
- velké tlaky na zástavbu, nerespektování záplavového území
- protichůdnost zájmů a nedůslednost při ochraně nivy

ZÁVĚRY - aktuální střety:

- identifikované aktuální problémy (zpracovávané záměry, projekty či studie), jež jsou v rozporu s formulovanými cíli revitalizací - Zpracovatel studie považuje za vhodné jejich prověření.
- Potřeba řešit před dohotovením nového územního plánu

ZÁVĚRY - zásady přístupu k nivám:

Při veškeré plánovací, správní a projektové činnosti:

- respektovat vymezený ÚSES
- respektovat stanovená záplavová území
- nepřipouštět další technické prvky podél toků, které by v budoucnu bránily realizaci revitalizací (stavební uzávěra)
- inženýrské sítě nově neumisťovat do koridorů podél toků, při rekonstrukcích usilovat o jejich vymístění
- PPO řešit komplexně, s umožněním přiměřeného rozlivu
- postupně řešit migrační prostupnost, nevytvářet další bariéry
- podporovat užitnou hodnotu městské krajiny, prostupnost pro člověka

Děkujeme za pozornost

Za zpracovatele:

ATELIER FONTES, s.r.o.

Ing. Tomáš Havlíček

Ing. Olga Veselá

Konec prezentace

Děkujeme za pozornost

